

Informatieblad

Bring Your Own (BYO)

*Suggesties voor beheers-
maatregelen om het BYO-proces
in goede banen te leiden.*

1 Inleiding

In de ministeriële Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik staat regelgeving die als doel heeft om het gebruik van plastic bekens en bakjes voor eenmalig gebruik te verminderen. De maatregelen in deze Regeling zijn deels per 1 juli 2023 en deels per 1 januari 2024 in werking getreden. Om te voldoen aan deze regelgeving kan een exploitant ervoor kiezen om “Bring Your Own” (BYO) bekens en bakjes te accepteren van consumenten. In dit informatieblad vind je toelichting op de regelgeving, en worden suggesties voor beheersmaatregelen gegeven om het BYO-proces in goede banen te leiden.

1.1. Doelgroep informatieblad “Bring Your Own”

Dit informatieblad is bestemd voor (brancheverenigingen van) bedrijven die bedrijfsmatig dranken, spijzen of maaltijden verstrekken – ook wel voedselexploitanten genoemd – aan consumenten voor consumptie ter plaatse of consumptie to-go en die ervoor kiezen om BYO te accepteren, om zo te voldoen aan de ministeriële Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik.

Wanneer consumenten een eigen beker of bakje meebrengen levert dit vragen op over wie nu verantwoordelijk is voor de voedselveiligheid en hygiëne. Hoe gaat een exploitant van dranken en/of voedsel hier mee om? Wat is nodig om een BYO-proces in veilige banen te leiden?

Dit informatieblad schept een kader waarbinnen de exploitant van dranken en/of voedsel dient te werken wanneer er gebruikt wordt gemaakt van BYO. Dit informatieblad kan gezien worden als een aanvulling op de bestaande, goedgekeurde branche hygiëncodes. De tips die in dit informatieblad zijn opgenomen zijn optioneel.

1.2. Toelichting en aanleiding ministeriële Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik

Onder de ministeriële Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik vallen alle eenmalig te gebruiken bekens en bakjes die geheel of gedeeltelijk van plastic (inclusief biogebaseerd en biologisch afbreekbaar plastic) gemaakt zijn. Voor deze categorie verpakkingen is binnen de Europese Unie in de Single Use Plastics (SUP) Richtlijn afgesproken dat in 2026 een ambitieuze en aanhoudende reductie van het gebruik ten opzichte van 2022 behaald moet worden. Dit draagt bij aan het doel van de SUP Richtlijn om de milieueffecten van bepaalde kunststofproducten voor eenmalig gebruik (zoals plastic bekens en bakjes voor eenmalig gebruik) te verminderen en zorgt ervoor dat deze producten minder in het (mariene) zwerfafval terecht komen. Lidstaten moeten nationale maatregelen nemen om dit doel te behalen.

Op dit moment worden deze producten in diverse sectoren veel gebruikt. In Nederland is daarom besloten om het gebruik in het algemeen te verminderen en niet slechts naar een paar specifieke sectoren te kijken. De doelstelling van het beleid is om van hergebruik de norm te maken. Hierbij worden twee categorieën onderscheiden: consumptie ter plaatse en consumptie voor onderweg, afhalen en bezorging (to-go). Voor consumptie ter plaatse is het verstrekken van dranken en/of voedsel in plastic bekens en bakjes voor eenmalig gebruik verboden sinds 1 januari 2024. In de regelgeving is een beperkte uitzondering op dit verbod opgenomen, waardoor het mogelijk is om gebruik te maken van hoogwaardig te recyclen plastic bekens en bakjes voor eenmalig gebruik.

Bij consumptie to-go is de exploitant van dranken en/of voedsel verplicht om een herbruikbaar alternatief te bieden voor deze plastic verpakkingen voor eenmalig gebruik. Om aan deze verplichting te voldoen kan de exploitant gebruik maken van herbruikbaar servies via een retoursysteem (bijvoorbeeld met borg) en/of een door de consument meegebrachte beker of bakje accepteren. Dit laatste wordt ook wel “Bring Your Own” (BYO) genoemd.

Toelichting: “Bring Your Own” (BYO) betekent in het kader van dit informatieblad dat een consument zelf een herbruikbare beker of bakje meeneemt naar een voedsel-uitgiftelocatie om te laten vullen met drank of voedsel.

1.3. Ben ik als exploitant verplicht om BYO te accepteren?

Bij consumptie voor onderweg, afhalen en bezorging (to-go) ben je als exploitant verplicht om BYO te accepteren wanneer jouw situatie voldoet aan alle drie criteria die hieronder staan vermeld:

- Ik verkoop dranken en/of voedsel in plastic bekens en bakjes voor eenmalig gebruik die bestemd zijn voor directe consumptie (en dus geen verdere bereiding nodig hebben).
- Ik verkoop dranken en/of voedsel in plastic bekens en bakjes voor eenmalig gebruik die ter plekke worden gevuld op bestelling van een consument (en dus niet zijn voorverpakt).
- Mijn consumenten kunnen bij mijn voedseluitgiftelocatie geen gebruik maken van herbruikbare bekens en/of -bakjes via een retoursysteem als herbruikbaar alternatief.

Bij consumptie ter plaatse:

- Bij consumptie ter plaatse is het gebruik van plastic bekens en bakjes voor eenmalig gebruik verboden (ook wanneer het voorverpakt is). Je mag bij consumptie ter plaatse BYO accepteren, maar dit is niet verplicht.

Toelichting: De regelgeving richt zich op plastic bekens en bakjes voor eenmalig gebruik met daarin dranken en/of voedsel voor **directe consumptie**. Dit betekent dat er geen verdere bereiding nodig is zoals bakken, koken of verwarmen. Als voorbeeld: een plastic wegwerpbakje met rauw vlees (bijvoorbeeld gehakt) dat te koop is bij een slagerij valt dus niet onder deze regelgeving. Dat product is namelijk niet geschikt voor directe consumptie. Let hierbij wel op dat wassen, schillen of snijden niet wordt gezien als verdere bereiding.

Toelichting: Een herbruikbaar alternatief bij consumptie to-go is verplicht voor plastic bekens en bakjes voor eenmalig gebruik **die ter plekke worden gevuld** met dranken en/of voedsel (ook wel verkooppuntverpakkingen genoemd). Voor dranken en/of voedsel die voorverpakt zijn in plastic bekens en bakjes voor eenmalig gebruik geldt deze verplichting niet. Als voorbeeld: voor een voorverpakte maaltijdsalade hoeft geen herbruikbaar alternatief worden aangeboden, maar voor een maaltijdsalade die ter plekke wordt besteld, gemaakt en verpakt moet wel een herbruikbaar alternatief worden aangeboden.

Meer informatie

- De Europese Single Use Plastics (SUP) Richtlijn vind je hier: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/904/oj>
- De Nederlandse ministeriële Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik vind je hier: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2022-8376.html#d17e1443>
- Dit informatieblad is een aanvulling op de bestaande branche hygiëncodes. Een actueel overzicht van de hygiëncodes vind je hier: www.nvwa.nl/onderwerpen/haccp/hygiencodes-per-sector. Of neem contact op met de brancheorganisatie waarbij je bent aangesloten.
- Het Afwegingskader met daarin o.a. informatie over welke verpakkingen wel en niet onder deze Regeling vallen vind je hier: [Afwegingskader Regelgeving kunststofproducten voor eenmalig gebruik | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

2 Beheersmaatregelen BYO

Let op: werk altijd conform de basisvoorwaarden die staan vermeld in jouw branche hygiëne code.

2.1. Briefing, training en opleiding

BYO vraagt om extra beheersmaatregelen op de werkvloer. Zorg ervoor dat alle medewerkers voldoende op de hoogte zijn van het BYO-proces in jouw organisatie. Zij dienen op de hoogte te zijn van de afspraken en de eventueel te nemen corrigerende en beheersmaatregelen welke, aanvullend op het eigen voedselveiligheidssysteem, in dit document staan beschreven.

Tip: Zorg ervoor dat de consument weet aan welke voorwaarden meegebrachte bekere en/of bakjes dienen te voldoen, te weten:

- Schoon
- Droog
- Onbeschadigd

Communiqueer dit bijvoorbeeld middels informatie op de counter, entree, schermen, etc.

Meegebrachte bekere en bakjes kunnen een afwijkende maat hebben vergeleken met de uitgegeven wegwerpvariant, waardoor het lastig kan zijn voor personeel om de juiste hoeveelheid van een portie in te schatten. Tip: gebruik een maatbeker of -schep om porties mee af te meten of meet porties af op basis van gewicht.

2.2. Controle meegebrachte bekere of bakjes

- Controleer of een meegebrachte beker of bakje geschikt is voor contact met levensmiddelen. Dit kan tekstueel zijn aangegeven op de verpakking of met een symbool.
- Controleer op het oog of een meegebrachte beker of bakje schoon, onbeschadigd, vrij van vocht, vrij van productresten en neutraal van geur is. Wanneer er een afwijking op schoon, onbeschadigd of geur is geconstateerd, dan mag de medewerker de desbetreffende beker of bakje weigeren en, indien beschikbaar, een (herbruikbaar) alternatief aanbieden.
- Controleer wanneer nodig ook of een meegebrachte beker of bakje goed afsluitbaar is. Wanneer dit niet het geval is, dan mag de medewerker de desbetreffende beker of bakje weigeren en, indien beschikbaar, een (herbruikbaar) alternatief aanbieden.

Toelichting: Hard plastic is in de meeste gevallen niet slijtvast. In gevormde beschadigingen en scheurtjes kan zich vocht ophopen dat vaak lastig opdroogt met soms schimmelgroei tot gevolg.

2.3. Hygiënisch werken

Zorg voor optimale handhygiëne wanneer medewerkers BYO-bekere en/of -bakjes aan-nemen van consumenten. Wanneer de medewerker (tussentijds) een andere taak oppakt, handen wassen met handzeep of desinfecteren met handdesinfectiemiddel.

Toelichting: De exploitant is verantwoordelijk voor de voedselveiligheid van het product dat die verkoopt aan de consument. Bij BYO is de consument verantwoordelijk voor het meebrengen van een (optisch) schone en onbeschadigde beker of bakje. Wanneer dit niet het geval is, mag de exploitant de beker of bakje van de consument weigeren.

Tip: Wijs een specifieke locatie aan op de toonbank of het werkblad waar BYO-bekers en -bakjes neergezet kunnen worden. Kies hiervoor een locatie die makkelijk te reinigen is en reinig het eventueel elke keer nadat een BYO-beker of -bakje erop is geplaatst om zo eventuele onzichtbare besmetting van eigen werkveld te voorkomen.

Meer informatie

- Kijk voor meer informatie over o.a. de regelgeving, goede praktijkvoorbeelden en communicatiemateriaal op <https://minderwegwerpplastic.nl/>
- Heb je vragen over BYO of de regelgeving in z'n algemeen? Neem dan contact op met de Helpdesk Afvalbeheer: [Helpdesk Afvalbeheer - Afval Circulair](#)
- Dit informatieblad gaat over BYO. Als je aan de slag wil met een eigen systeem voor herbruikbare bekens en bakjes, kijk dan hier: [Stappenplan: van wegwerp naar hergebruik](#) (dehek.online)

3 Nieuwe Europese Verpakkingenverordening

Op 11 februari 2025 is de nieuwe Europese Verpakkingenverordening (Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR)) in werking getreden. De bepalingen in deze verordening gelden vanaf 12 augustus 2026. Deze Verpakkingenverordening gaat ook over het navullen van herbruikbare verpakkingen. Artikel 28 van de verordening bevat verplichtingen met betrekking tot navulling. Met betrekking tot voedselveiligheid, is in lid 4 van dit artikel onder andere te lezen: *'Marktdeelnemers zijn niet aansprakelijk voor problemen in verband met hygiëne of voedselveiligheid die het gevolg zijn van het gebruik van houders die door de eindgebruiker worden verstrekt.'*

Meer informatie

- De Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) vind je hier: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202500040&pk_campaign=to-days_OJ&pk_source=EUR-Lex&pk_medium=X&pk_content=Environment&pk_key-word=Regulation
- Kijk voor meer informatie over de PPWR op https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/packaging-waste_en.

Disclaimer

Dit informatieblad is een uitgave van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. IenW is niet aansprakelijk voor enige schade, die direct of indirect als gevolg van gebruik van dit informatieblad ontstaat.

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

i.s.m. het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Postbus 20901 | 2500 EZ Den Haag

Mei 2025